

Hugleiðingar um og spurningar til Óla Breckmann viðvíkjandi oddagrein í Dagblaðnum valdagin

»Tey, sum sveitta og tey, sum skulka«

— tungutala við fjaldum boðskapi?

Tá eg las hasa oddagreinina, fekk eg sveittan fram, tí eg skilti ikki petti av, hvat sipað varð til — eg skulkaði eisini sum barn, men tað kann aldri vera tað, tú meinar við.

Hvørji eru tey, sum sveitta, hava tey feður ella eru tey bangin? Kann tað hugsast at vera arbeiðsgevararnir, sum stríðast og strevast fyri at halda vinnulivinum uppi? Eg havi annars altíð hildið, at tað sorteraði undir løntakararnar — also at stríðast og strevast og sveitta!

Hvørji eru tey, sum skulka? — Kann tað hugsast at vera skulabørnini, løntakararnir, tey sum fáa almánaveiting ella tey, sum ikki velja Fólkaflakkin. Fy-fy.

„Í dag eiga tit, veljarar og fólkaræðisins hægsta vald, avgerðina um landsins stýri komandi fyra árin.“

Eiga vit tað? Tað ivist eg viðhvørt í. Hvussu ber tað annars til at veljarar verða kimaðir niður, líka til valhølini lata aftur? — Vit veljarar, sum øll avgerðin hvílir á, fáa eisini lovað mangt og hvat afturfyri. Onkur fær eitt berghol, onnur minst tvey pláss í hitanum, kanska summi bliva høtt og nokur verða kanska útfryst — tað man nokk sigast at vera tað versta, serstakliga um ein vanliga hevur talst millum tey í hitanum.

„Fólkaflakkin hevur í 40 ár roynt at tryggja frisinnaðan politikk inn- sum út.“

Gera ikki allir flokkar tað, við fyrivarni? — Ella merkir frisinnaður politikkur tað, at man skammleyst, uttanum landsins stýri, skaffar sær fiskiloyvi í Namibia? Enn bert stuna Føroyar av fortroð! Tann dagin hon fer at tosa, munnu onkrir fara at skulka, tí har fara neyvan mjúk orð at falla. Hon hevur sæð, hoyrt og folt ov nógv.

„Um tú, veljari, vilt, at hin einstak í mest

møguligan mun skal eiga bróðurpartin av egnum innsatsi, og at úrtøkan skal standa mót við innsatsin hjá tí einstaka, so er Fólkaflakkin tinn, ungur sum eldri.“

Nú eri eg næstan moyr! Men fyrst mást tú greiða mær frá, hvat ein bróðurpartur er. — Hvussu sær hann út? — Kann hann etast? — Kunnu tin og min vera líka stórir? Ella er tað hann, ið skjótt fær bein at ganga á hjá summum? Um hann er tað eg hugsi um, so hevur hann veingir — man skal jú svara hvørjum sitt.

Hvussu máta tit í Fólkaflakkinum inntøku í mun til innsats? — við cmáti ella pottamáti? Hygg, nú hugsaði eg vist okkurt tvælt! — Sjálvandi meinar tú, at um vit bæði arbeiða 8 timar hvør, so hava vit gjørt ein góðan innsats, og so skuldi tað bera manglað, um vit ikki fingi líka góða úrtøku. Ella kann tað hugsast, at innsatsurin er nakað við pengum? Soleiðis, at tann ið satsar mest fær mest? Tann, ið satsar minst fær minst? Tann, sum ongar pengar eigur at satsa við, hann hevur mestur skulkað, ella eisini er hann ein av hesum løntakarunum, so tað hevur hann nokk gott av.

By the way! Hvat er tað, sum fær ein løntakara framhaldandi at vera løntakara? Er atð dovinskapi? Vantandi áráði og initiativ? Ella tí honum dæmar at vera løntakari. Um tað er tí hann er bangin fyri at seta hús og heim í veð, so eru ráð fyrri tí, hann kann bara taka eitt uttanlandslán. Tað er bara eitt minus við tí: tað kann verða ein skruva uttan enda.

Nei, tá er tað meiri skil í at investera í gull og diamantar, ifall at pengarnir verða virðisleysir. Tað er lógið at hugsa sær, at sjálvst verðisins størstu og ríkustu lond hava risastóra uttanlandsskuld. Skjótt eru tað bara Japan og nakrir oljastatar, ið eru

eftir á pluss síðuni.

Hvur tað nakað við import og export at gera? Hvat er smartari, at importera ella at exportera? Ella skal tað vera ein javnvág harimillum? Hvat nú um fiskivinnan hjá okkum kiksar fullkomiliga? Vera vit tá at líkna við eina bananrepublik? — Jú, men her vaksa onga bananir, ikki so frægt sum eitt súrt epli at bita í.

„Um tú heldur, at tað, sum gagnar tær og familju tinni persónliga, samstundis ger samfelagið sum heild betri, og at hitt almenna bert skal røkja ávisar avmarkaðar tænauppgávur sum fólksins tænarar og ikki harri, so eigur tú rúmd í Fólkaflakkinum.“

Tað man væl vera alment galdandi. T.d. gagnar tað mær og minari persónligu familju, at eg havi eitt arbeiði, somuleiðis at hava ein hampuligan bústað, men eg dugi ikki at siggja, hvussu hetta í løtuni kemur samfelagnum sum heild til gagns — so leingi fólkið nýðast at búgva í campingvognum, ella verða tikin við nosini í Berjabrekku og tað eru fólki, sum av ymskum orsökum ikki kunnu arbeiða.

Hitt almenna skal bert røkja ávisar avmarkaðar tænauppgávur sum fólksins tænarar og ikki harri. Hvussu lágt kann almenna tænaustøði verða. Ætla tú at avtaka tað heilt ella so liðandi?

Hvur tað almenna fingið so stórt vald, at tað hevur fingið „harranykkur“, soleiðis, at tað tvingar fólki at fáa hjálp frá sær, tá er ovboðið! Tað má og skal átalaist beinan vegin. Nú vakni eg! — Tú hugsar um barnastyrkin? — Ja, hann hevði verið betur farin, um hann bleiv settur í grunn, til vardar íbúðir fyri politiskar forfarar. Heldur tú ikki tað?

Nú fekk eg aftur sveittan fram — eg kom knappliga at hugsa um, at um tú

kom í trongstöðu og ongin Almánastova var, hvat hevði so hent?

Jú, Lions Club hevði farið til verka beinan vegin. Hann er altíð fúsar, tá tað snýr seg um vælgerandi endamálar. Hann hevði savnað inn til tinn klæði, avlopsbreyð frá Frants, reyðar pylsur frá P.M. og Nespray „Instant“ — tað er hitt best umtókta produktið hjá parafelagskapirnir arbeiða við í dag, spyr bara í Blá Kors og Røde Kors.

Tað sær út til at hjálparfelagsskapirnir halda, at allir trupulleikar kunnu loysast við mjólk. Teir áttu at vitað, at meira skal til enn at ana fyrri at liva og virka.

„Um tú meinar, at skattalætti er líka góður sum økt lønarkrøv, so útreiðslustrýst og framleiðslukostnaður í vinnulivinum latnar, so gert tú rættast í at velja Fólkaflakkin.“

Hatta ljóðar flokt. Kanst tú ikki greiða flokjunu so eg kann skilja hana? Er tað nakað við Reaganomic, ella er tað kunstigur andadráttur? Lat okkum nú siga, at øll fáa ein skattalætta uppá einar 1–2000 kr. um mánaðin, sum so skal bindast í, var tað 10 ár, so uppsparingin kann vaksa aftur. Verður tað við hægstu rentu? Hvat kann eg so brúka pengarnar til, tá eg fái teir útáftur? Kann vinnulivið lána teir frá bankanum meðan teir standa bundin? Er man visur í at fáa pengarnar aftur eftir hesi 10 árin?

„Vit hava tveir sosialistiskar flokkar í Føroyum, Javnaðin og Tjóðveldið.“

Eftir minari meining hevði rúmd verið fyrri fleiri.

„Sosialisman revsar innsats og ágrýtni. Hon javnar niður og elvir til undanstøkk.“

Hvat meinar tú við her? — Tú fært tað at ljóða

Óli Breckmann, valevni í Suðurstreymi:

Tey sum sveitta og tey sum skulka

Í dag, eiga tit, veljarar og fólkaræðisins hægsta vald, avgerðina um landsins stýri komandi fyra árin.

Fólkaflakkin hevur í 40 ár roynt at tryggja frisinnaðan politikk inn- sum út.

Um tú, veljari, vilt, at hin einstaki í mest møguligan mun skal eiga bróðurpartin av egnum innsatsi, og at úrtøkan skal standa mót við innsatsin hjá tí einstaka, so er Fólkaflakkin tinn flokkur, ungur sum eldri.

Um tú heldur, at tað, sum gangar tær og tinni familju persónliga, samstundis ger samfelagið sum heild betri, og at hitt almenna bert skal røkja ávisar avmarkaðar tænauppgávur sum fólksins tænarar og ikki harri, so eigur tú rúmd í Fólkaflakkinum.

Um tú meinar, at skattalætti er líka góður sum økt lønarkrøv, so útreiðslustrýst og framleiðslukostnaður í vinnulivinum latnar, so gert tú rættast í at velja Fólkaflakkin.

Vit hava tveir sosialistiskar flokkar í Føroyum, Javnaðin og Tjóðveldið.

Socialisma revsar innsats og ágrýtni. Hon javnar niður og elvir til undanstøkk.

Socialisma byggir onga sterka fólkasál, tí hon tekur frá fólki sjálvsálit og sjálvsábyrgd.

Socialisman nívir tann, ið heldur vil strevast, og livgar tann, ið heldur vil skulka.

Minst til, at eingin verður ríkur, tí annar verður gjørdur fátækur. Minni ment verða ikki meir ment, av tí at meir ment verða gjørd minni ment. Løntakarin bætir í evsta enda fyrri, at vinnulivið mistrivist.

Socialisman fremur bert avmakt við at lata hitt almenna gera fyrri fólki tað, tey annars kunnu klára sjálvi.

Einar friari Føroyar við frilyntum Fólkaflakki. Tinn besta trygd er tú sjálvur. Tí borgar Fólkaflakkin fyrri. Tí er Fólkaflakkin tinn trygd.

Gott fólkaflaksvæl.